

ECONOMIA INTEGRĂRII EUROPENE

Josan Natalia
conducător științific Luca Sergiu

Uniunea Europeană (UE) este un partener economic important al Republicii Moldova. Acest fapt se referă la diverse aspecte ale activității economice: comerț exterior, investiții străine și remiteri. Deosebit de intens decurg relațiile comerciale cu UE. În perioada anilor 2006-2010, grupul țărilor UE a menținut o pondere relativ constantă în comerțul exterior al RM, ce a variat între 45 și 47%. Până la criză, comerțul cu UE a avut o tendință de creștere, în 2008 înregistrând o valoare de aproximativ 2,92 mild. USD. În 2009, în contextul crizei economice mondiale, s-a produs o reducere drastică a comerțului cu UE. Anul 2010 a fost marcat de o relansare a relațiilor comerciale cu UE, volumul comerțului a atins o valoare de 2,43 mild. USD, însă acest nivel este inferior celui înregistrat în anul 2008.

Capitalul străin în întreprinderile din R.M.

La capitalul investiții străine Uniunea Europeana, la fel, are rolul principal. Investitorilor din țările Uniunii Europene le revine o cotă majoră, de 51% din stocul ISD în capital social și, aproximativ, trei pătrimi din influxurile de ISD . Totuși, la capitalul atragerea investițiilor străine Republica Moldova are reușite modeste.

După stocul de ISD (investiții străine, dolari) pe cap de locuitor ne aflăm pe ultima poziție în Europa, cu 723,4 USD .

Cele mai multe întreprinderi cu investiții străine au ca țară de origine România (1381 de întreprinderi), Italia (1013 întreprinderi) și Turcia(977 întreprinderi). După volumul capitalului investit, Italia 1330,9 mil. lei, Rusia 970,7 mil., lei, Cipru 811,8 mil. lei. După volumul investițiilor în capitalul social, este Olanda. Capitalul social investit de către această țară constituie 2081,1 mil. lei, urmată de Italia cu 1330,50mil. lei, Rusia cu 970,7 mil. lei.

	01.10.2008	01.10.2009	01.10.2010
Olanda	20	17	17
Cipru	11	10	15
Italia	11	9	10
Framta	4	11	4
Marea Britanie	4	8	5
Germania	6	7	7
Spana	6	4	3
Romania	3	7	8
Alte state di UE	8	4	7
Toate statele din UE	73	78	76
Rusia	8	5	7
SUA	5	3	4
Ucraina	1	1	1
Alte tari	19	17	20

Tab. 1 Investițiile străine atrase, după țara de origine, %

Numărul companiilor cu capital străin înregistrate în Moldova

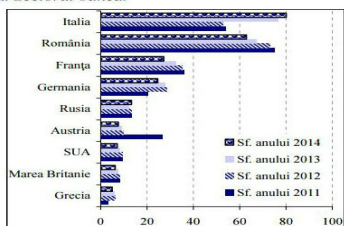
Cele mai mari companii cu capital străin ce activează în Moldova sunt: „Modova-gaz” (capital din Rusia), „Union Fenosa” (Spania), „Lukoil-Moldova” (Rusia), „Tirex Petrol” (Germania), „Voxel” (Franța), „Moldcell” (Olanda), „Sun Communications” (SUA), „Sudzucker-Moldova” (Germania), „Coca Cola Bottlers Chisinau” (Luxemburg), „EFES Vitanta Breweries” (Olanda), „Ciment» (Franța), „Cricova Acorex” (SUA), „Dionysos Mereni” (SUA), „Kentford Capital Corporation” (Grecia), „Donaris Group” (Germania), „QBE Asito” (Austria), „Leograni” LTD (Turcia), „Jolly Allon” (SUA), „Green Hills Market” (SUA, Rusia), „Carmez International” (Belgia), „Nefis” (Turcia), „Natur Vit” (Austria), „Criva-Knauf” (Germania), „Glass Container Company” (Spania), „Baalteanca” (Germania), „Mobiasbanca” (SUA), „BCR-Chișinău” (România), „Energbank” (Lichtenstein), „Moldova Agroindbank” (SUA), „Vinaria din Vale” (Marea Britanie), „Kazayak-Vin” (Franța), „KPMG” (Olanda), „Ernst&Young” (Cipru), „PriceWaterhouseCoopers Audit LTD” (România), „Celtica Moldova” (Italia).

Stocul de investiții directe ale nerezidenților în economia Moldovei a înregistrat o creștere modestă de 0,9 la sută față de finele anului 2013, urmare a intrărilor nete de capital în valoare de 207,39 mil. dolari, a variației prețurilor acțiunilor (19,53 mil. dolari), a influenței ratei de schimb a valutelor originale față de dolar (204,83 mil. dolari) și a altor modificări (10,26 mil. dolari) legate de reclasificarea acțiunilor de la investiții directe

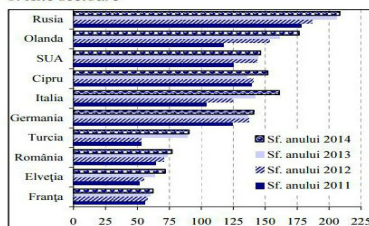
În distribuția geografică a capitalului social acumulat, cea mai mare pondere o au investitorii din țările UE – 53%, datorită investițiilor provenite din Italia, Olanda, Cipru, SUA, Elveția.

Diagrama 1: Stocul investițiilor străine directe (mil. USD)

a. Sectorul bancar

b. Alte sectoare

Principala activitate economică în care au investit străinii rămâne cea financiară (25,9%), urmată de industria prelucrătoare (22,4%). Investițiile au mai fost direcționate în comerț, tranzacții imobiliare, transporturi și telecomunicații, industria energetică.

Exportatori și importatori din Republica Moldova, în anul 2014

Într-o economie extrem de deschisă cum este cea moldovenească, un rol foarte important, poate cel mai important, îl au companiile antrenate în comerțul extern. Iată de ce un top al exportatorilor și al importatorilor scoate în evidență entitățile, care ar trebui să se numere și printre cele mai profitabile companii moldovenești.

Potrivit Biroului Național de Statistică, în perioada ianuarie-noiembrie 2014 exporturile de mărfuri au totalizat 2,158 mld. dolari față de 2014, volum inferior celui realizat în perioada similară din anul 2013 cu 2,9%. În CSI au mers 32,2% din exporturi, în Uniunea Europeană – 53,1% iar 14,8% în țări din afara celor două blocuri de state.

Exporturile de mărfuri autohtone au constituit 1,4 mld. dolari (65,0% din total exporturi), cu 5,5% mai puțin față de ianuarie-noiembrie 2013 iar reexporturile au avut o valoare de 756,4 mil. dolari, care echivalează cu o cotă de 35,0% în total exporturi. Comparativ cu ianuarie-noiembrie 2013 reexporturile de mărfuri s-au majorat cu 2,2%. În 11 luni din 2014 importurile au totalizat 4,81 mld. dolari, volum inferior celui realizat în perioada corespunzătoare din anul 2013 cu 2,5%.

Importurile din țările Uniunii Europene s-au cifrat la 2,36 mld. dolari (cu 5,6% mai mult decât în ianuarie-noiembrie 2013), deținând o pondere de 49% în total importuri (45,2% în ianuarie-noiembrie 2013).

Decalajul considerabil în evoluția exporturilor și importurilor a determinat acumularea în ianuarie-noiembrie 2014 a unui deficit al balanței comerciale în valoare de 2,65 mld. dolari, cu 60,3 mil. dolari mai mic față de cel înregistrat în perioada corespunzătoare din anul 2013. Cu țările

Uniunii Europene balanța comercială s-a încheiat cu un deficit de 1,2 mld. dolari (în ianuarie-noiembrie 2013 – 1,198 mld. dolari), iar cu țările CSI - de 610,3 mil. dolari (în ianuarie-noiembrie 2013 – 637,5 mil. dolari).

Serviciul Vamal al Moldovei a prezentat deja lista celor mai mari exportatori și importatori moldoveni în anul 2014. Clasamentul este condus de "Dra Draexlmaier Automotive" SRL care rămâne cel mai mare exportator al Republicii Moldova pentru ultimii doi ani.

Compania „Agrofloris – Nord” SRL, "Vamcomplex" SRL, compania I.C.S. "Lear Corporation" S.R.L. furnizor de componente și accesorii pentru interiorul automobilelor. producătorul de zahăr „Sudzucker – Moldova” „Introsop” SA și "Dra Draexlmaier . Întreprinderea mixtă „Glass Container Company” SA, unul dintre cei mai mari producători de sticle și borcane de sticlă din Moldova. Cei mai mari jucători din industria de conserve, societățile „Orhei-Vit” SA, „Alfa Nistru” SA și „Natur Bravo” SA. Companiile din industria ușoară „Ionel” SA, „Zorile” SA și „Tricon” SA.

Întreprinderile vinicole: ICS „Moldavskii Standart” SRL , „Renaissance-Perfect” SRL, „Vinăria din Vale & CO” SA , ÎM „Vinaria Bostavan” SRL, ÎM „Suvorov Vin” SRL, „DK-Intertrade” SRL , „Cricova” SA .

În perioada anului 2014, cel mai mare importator este „Moldova Gaz” SA. Operatorii de pe piața de telecomunicații „Orange Moldova” SA și „Moldtelecom” SA .

Tot mai mult depind de importuri astfel de companii precum : „Introsop” SA, „Efes Vitanta Moldova Brewery” SA . Compania de lactate „JLC” SA . Compania „Orhei Vit” și „Supraten” SA.

Clasamentul exportatorilor și importatorilor arată că Republica Moldova este dependentă de exporturile și importurile făcute de companiile străine mari. Situația s-ar putea schimba dacă companiile mici și mijlocii cu capital autohton ar începe să producă mai mult pentru export.

Prognoze pe anul 2016-2017

FMI (Fondul Monetar Internațional) prognozează o recuperare economică a Republicii Moldova de doar 0,5% în anul 2016 și de 2,5% în anul 2017. Fondul prognoza anterior o creștere economică de 1,5%.

Fondul a înrăutățit și prognoza inflației pentru Moldova de 9,8% față de 7,4%, iar în 2017 scumpirile vor fi de 7,4%.

Deficitul balanței comerciale va constitui 4% în 2016 față de 6% și de 4,4% în 2017. FMI susține că în anul 2021, creșterea PIB-ului Moldovei va ajunge la indicele de 3,8%, iar rata medie anuală a inflației va fi de 5%, iar deficitul balanței de plăți – 4,8%. În ceea ce privește economia globală, FMI

susține că în anul 2016 va fi de 3,2% mai puțin față de cu estima anterior (3,4%). PIB-ul global va înregistra o creștere de 3,5%. În ultima prognoză economică făcută de Expert Grup, centrul estima o creștere a economiei Moldovei de 0,8-2,5%, iar în 2017 – cu 3,7-5,6%, în funcție de predominarea factorilor negativi și pozitivi interni și externi. Cea mai recentă prognoză a Ministerului Economiei arată o creștere a economiei cu 1,5% în 2016 și cu 3,5% în 2017.

Pe lângă atribuțiile principale de atragere a investițiilor în economie, statul trebuie să-și axeze atenția și asupra optimizării și simplificării continue a procedurii de înregistrare, reorganizare a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, ajustând-o la standardele Uniunii Europene. Reformarea până la rădăcină a cadrului juridic-legislativ pentru a asigura o protecție eficientă a concurenței, modernizarea reglementării relațiilor de muncă, armonizarea legislației fiscale, transparența în deciziile de organizare a tenderelor din partea autorităților statale, stârpirea birocrăției și corupției. Vecinătatea imediată cu Uniunea Europeană, este osursă importantă de capital, oferă o oportunitate remarcabilă pentru Republica Moldova de a atrage investiții cu ajutorul cărora să depășească starea de subdezvoltare economică.

Bibliografie

1. <http://today.md/ro/news/economic/7141>
2. <http://www.contabilsef.md/libview.php?l=ro&idc=13&id=7853>
3. <http://www.eco.md/index.php/afaceri/companii/item/2799-cei-mai-mari-exportatori-%C8%99i-importatori-ai-anului-2014>
4. <http://www.eco.md/index.php/economie/macroeconomie/item/3223-investi%C5%A3iile-str%C4%83ine-directe-au-stagnat-%C3%AEn-2014>

TRATATUL DE LA ROMA

Maftai Vitalie, UTM

Un rol important în edificarea construcției europene l-a avut tratatul de la Roma, care după esența sa practic a pus baza Uniunii Europene de astăzi. Tratatul de la Paris era privit de către contemporani cu scepticism, însă tratatul de la Roma a avut o expresie mult mai realistă, aprofundată și progresivă. În urma tratatului de la Paris, în 1955 a avut loc o relansare a